

Notatark

Sagsnr.:09.02.15-K04-3-18

Sagsbehandler

Vibeke Volmers

Dato: 9. marts 2018

Tilsynsindsats Hjarnø Havbrug

Da vi blev gjort opmærksomme på, at nogle lystfiskere havde fanget søvlaks i farvandet ved Horsens Fjord, og at de angiveligt skulle stamme Hjarnø Havbrug, undersøgte vi først, om opdræt af søvlaks var i overensstemmelse med havbrugets tilladelse eller om der var grundlag for at håndhæve efter miljøbeskyttelsesloven og i givet fald hvilke håndhævelseskridt.

Der har været mange udtalelser i pressen om, at havbrugets opdræt var ulovligt og at der ikke var de nødvendige tilladelser. Det skal præciseres, at kommunen i denne sag alene har ansvaret for og kompetencen til at dække forhold vedrørende miljøbeskyttelsesloven. Det betyder, at vi alene kan/skal vurdere om havbruget har overtrådt sin miljøgodkendelse/tilladelse.

I den aktuelle sag er tilladelsens vilkår 4, 6 og 27 relevante.

I vilkår 4 står, at myndigheden skal orienteres mindst 14 dage før udsætning af fisk. Det er ikke sket, og det er blevet indskærpet over for virksomheden, at det skal ske fremover. Der er altså tale om en overtrædelse af vilkåret, men det har ikke miljømæssige konsekvenser.

Vilkår 6 står der, at der kun må udsættes virusfri laksefisk fra virusfrie dambrug, og at sundhedsdokumentation herfor skal vises på vores forlangende. Da søvlaks er laksefisk er de altså tilladte i forhold til miljøgodkendelsen. Vi forlangte at se denne dokumentation, men fik den først efter at vi havde rykket for den. Dokumentationen kom i form af fødevarestyrelsens godkendelse af, at de importerede søvlakseæg var sygdomsfrie. Den sene fremsendelse blev også påtalt i førnævnte indskærpelse. Vilkåret er dermed overholdt.

Vilkår 27 omhandler den årlige indberetning, og her fremgår det af vilkåret, at det skal oplyses med vægt og antal, hvad der er sat ud. Der er ikke specifikt krav om, at udsætningen skal opgøres på fiskearter. Det fremgår heller ikke noget sted af lovgivningen, at en sådan opdeling skal finde sted. Af opgørelsen fremgår det, at der er udsat 128.000 regnbueørreder i 2016. Havbruget har hertil oplyst, at de to fiskearter er slået sammen og alle indberettet som regnbueørreder. Det er noget rod, men ikke i strid med nogen regler.

Hvis der derimod er udsat 128.000 ørreder og *også* 14.000 søvlaks, som det har været antydnet i pressen, så er sagen langt mere alvorlig, for så betyder det samtidigt, at der også er brugt mere foder end oplyst. Men det skal understreges, at det alene er påstande, der har været i pressen.

Da vi modtog de første berigtigende oplysninger fra havbruget, var der ikke oplysninger om, hvor de importerede søvlakseæg var blevet udklækket. Havbrugets konsulent har på vores spørgsmål oplyst, at de er blevet klækket på Hundshage Klækkeri. Klækkeriet er ikke miljøgodkendt endnu. Det er en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33 at påbegynde godkendelsespligtig virksomhed uden miljøgodkendelse, men dette forhold var allerede under lovliggørelse. Vi modtog en ansøgning om miljøgodkendelse i september 2017, men har endnu ikke færdigbehandlet den.

Klækkeriet er i princippet Hjarnø Havbrug A/S uvedkommende, idet Hundshage Klækkeri og Hjarnø Havbrug er to forskellige virksomheder. De har dog samme ejer nemlig Hjarnø Dambrug Holding Aps. Hvorfor de naturligt knyttes sammen.

Miljøtilsyn generelt

Det er fastsat i bekendtgørelse om miljøtilsyn, at godkendelsespligtige virksomheder skal have et fysisk tilsyn mindst hvert tredje år – et såkaldt basistilsyn. Tilsynsfrekvensen kan øges og

afhænger af den miljørisikoscore, som skal vurderes for virksomhederne. Scoren fastsættes ud fra tre parametre –A miljøledelse og systematik, B håndtering af kemikalier og farligt affald samt C regelefterlevelse.

Miljøbeskyttelsesloven bruger ikke begrebet "skærpet tilsyn", men på baggrund af den beregnede score, kan der mellem basistilsyn hvert tredje år gennemføres såkaldt prioriterede tilsyn.

Sideløbende med fysiske tilsyn udføres administrative tilsyn som f.eks. at gennemgå virksomhedernes egenkontrol eller andre indberetninger.

Det er i miljøbeskyttelsesloven forudsat, at en væsentlig del af tilsynsindsatsen baseres på egenkontrol og indberetninger.

Miljøtilsyn Hjarnø Havbrug A/S

Der er ført fysisk tilsyn med Hjarnø Havbrug hvert tredje år. Det er begrænset, hvad man får ud af et fysisk tilsyn ved selve havbruget. Man kan tjekke antal og position af netbure, men ikke antallet af fisk eller hvor meget foder og fækalier, der tabes til vandet. Tab af stoffer fra imprægnering af nettene kan heller ikke ses, ligesom brugen af medicin heller ikke kan.

Det miljømæssigt betydende fra havbrug er udledningen af næringsstoffer fra foder og fisk, medicin og imprægnering, og her er det alene virksomhedens egne registreringer og opgørelser, der kan kontrolleres. De kontrolleres ved at sammenligne opgørelserne med tilladelserne.

Frekvensen for fysisk tilsyn på Hjarnø Havbrug kunne sættes op, men af grunde som er beskrevet ovenfor, vil det næppe gøre nogen forskel eller give et bedre kvalitet i tilsynet, at besøge havbrugene hyppigere.

Tilsyn og kontrol med havbrug sker derfor løbende, når der kommer oplysninger om driften, men om disse oplysninger vurderes på kontoret hos havbrugsejer eller på kontoret på rådhuset er ligegyldigt i denne sammenhæng. Det er en tilsynsopgave, men ikke et fysisk tilsyn.

Hedensted Kommune er bekendt med, at der det seneste par år har været sygdom og udskiftning i virksomhedens ledelse. Det har ganske vist haft den konsekvens, at der har været et vidensstab og kontinuitetsstab for så vidt angår driften, men det har ikke ført til, at de forhold, som ligger inden for kommunens kompetenceområde, har ført til påtaler om overtrædelse af lovgivning eller vilkår.

Konsekvenser og indsats fremover

Der er altid grund til at overveje om en virksomhed kan betragtes som troværdig i forhold til indberetninger. Hedensted Kommune vurderer dog, at der ikke er tale om så væsentlige uoverensstemmelser, at sagen kan "bære" en ændret/skærpet tilsynsindsats eller ligefrem politianmeldelse. Retten ser som regel også på, om en overtrædelse har haft miljømæssige konsekvenser eller økonomisk gevinst, og det er der ikke tale om i den aktuelle sag.

Virksomheden har allerede fået en indskærpelse for overtrædelse af vilkår 4 – et forhold som i mange andre situationer kun ville have ført til en henstilling.

For at undgå den seneste tids misinformation og/eller manglende information fremover, styrkes dialogen med virksomheden. Virksomheden har selv givet udtryk for, at den vil indføre et kvalitetssystem, så der fremover ikke sker fejlagtige eller mangelfulde indberetninger. Det kunne være en god anledning for os som myndighed, at bidrage til, at der laves relevante procedurer, som sikrer at vi får de nødvendige og korrekte oplysninger.

Det blev på samrådet MOF den 24. januar 2018 antydet, at Hedensted Kommune ikke havde kontrolleret virksomhedens regnskaber bl.a. med henblik på at se, hvor meget foder, der var blevet købt. Og det kan vi bekræfte, at vi ikke har. For det første har vi aldrig gjort det på no-

gen virksomheder, og for det andet kan vi ikke se, at dette skridt er hjemlet i miljøbeskyttelsesloven. Herudover kan det muligvis være i konflikt med retsbeskyttelsesloven.

Viden om indkøbt fodermængde ville heller ikke kunne dokumentere, hvor meget af det, der er brugt på et havbrug, og endelig er tilsynsmyndighedens medarbejdere typisk ikke regnskabskyndige.

Alt i alt mener vi, at vi har leveret den tilsynsindsats, der nødvendig og hjemlet i regelsættet til miljøloven.

